

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Inazio Etxarren Lakunza

*Arakil,
Nafarroa
(1938-2017)*

Aurkibidea

Biografia

Arakil udalerriko Urritzolan jaio zen eta jaiotetxean bizi da. Aita Urritzolakoa eta ama Irañetakoa. Lau anai-arrebetarik berari bakarrik erakutsi zion amak euskaraz. Esaten duenez, bera, Madotzeko bat eta Ihabarreko beste bat dira eskualdean geratzen diren azken euskaldun zaharrak. Oso gogoko du euskaraz egitea. Bere euskarak Sakanako euskararen antz handia du, baina badu hegoaldeko nafarreraren ukitua ere.

Zintak

AKL-001

- **Proiektua:** Alex Artzelus Mujika
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artzelus, Alex
- **Data:** 2010-08-01
- **Iraupena:** 36 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Lizeaga, Irati

Pasarteak

1. Amak berarekin soilik egiten zuen euskaraz

- **Erref:** AKL-001/003
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:01:00. **Bukatu:** 00:02:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Aita Urritzolakoa zen; jaio zen etxean bertan hil zen. Ama Irañetakoa zuen. Anai-arreben artean euskaldun bakarra da Inazio, amak berari bakarrik egiten ziolako euskaraz. Familiako beste kideren bat bazen, erdaraz egiten zuen. Lau senide ziren.</p>

2. Irañetako eta Urritzolako euskara

- **Erref:** AKL-001/005
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:02:23. **Bukatu:** 00:02:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Bi herrietako euskara antzekoa dela dio Inaziok, eta bere euskarari "barrankesa" deitzen diotela, Sakanakoa, alegia. Etxarriko eta Lizarrako euskara ezberdina dela ere aipatzen du.

3. Eskualdeko azken euskaldun zaharra

- **Erref:** AKL-001/007
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:03:03. **Bukatu:** 00:03:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Beste eskualdetan gehiago badaude ere, eskualdeko azken euskaldun zaharra da Inazio. Azkarateko morroi bat izan zutela kontatzen du.

4. Inazioren familia

- **Erref:** AKL-001/009
- **Iraupena:** 0:00:32. **Hasi:** 00:04:13. **Bukatu:** 00:04:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Lau biloba eta bi seme ditu Inaziok.

5. Ihabarreko euskaldunak

- **Erref:** AKL-001/010
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:04:45. **Bukatu:** 00:06:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Ihabarren euskaldun familia bat dagoela kontatzen du Inaziok pasarte honetan. Goldaratzeko euskaldunak eta haien izaera ere aipatzen ditu, baita Irañetako euskaldunak ere.

6. Uharte Arakilgo lantegiak

- **Erref:** AKL-001/011

- **Iraupena:** 0:00:31. **Hasi:** 00:06:22. **Bukatu:** 00:06:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Nafarroako lantegiak » Sakanako lantegiak

Laburpena:

<p>Uharte Arakilen sortutako lantegien ondorioz euskara asko galdu dela kontatzen digu Inaziok. Bestetik, arbizuarrak oso euskaldunak direla esaten du.</p>

7. Inguruan denak gaztelaniaz

- **Erref:** AKL-001/012
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:06:53. **Bukatu:** 00:08:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Euskara entzuten zuen une bakarra amarekin izaten zen; gainontzekoan, eskolan edo lagunekin gaztelaniaz egiten zen dena. Lagunak harritu egiten ziren Inaziok idiei desberdin (euskaraz) deitzen zela.</p>

8. Urritzola eta Madotz herriak

- **Erref:** AKL-001/014
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:08:31. **Bukatu:** 00:09:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Gainontzeko herriak baino ederragoa iruditzen zaio Urritzola Inaziori. Madotz herria ere aipatzen du, bertako euskaldunak baititu gogoan.

9. Logroño 4 hilabetez

- **Erref:** AKL-001/017
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 00:13:40. **Bukatu:** 00:15:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

Gerra garaian Logroñon ibili zen Inazio, ondoren etxera itzuli zen. Oso gaizki pasa zuela kontatzen digu, depresioak jota.

10. Aita Afrikan izan zen gerran

- **Erref:** AKL-001/018
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:15:03. **Bukatu:** 00:16:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945)
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Herriko bizilagunak gauez irtetzen ziren Gerra Zibilean herria zaintzera.

11. Makien oroitzapena

- **Erref:** AKL-001/019
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:16:57. **Bukatu:** 00:18:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945)
- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945) » Alemaniarren alde edo kontra ibiliak

Laburpena:

Makiez oroitzen da Inazio, II. Mundu Gerran alemanen kontra borrokatu eta Frantziara ihes egin zuten soldaduez. Hauek Gerraren ondoren ere borrokan aritu ziren, Francoren aurka. Mendietan ezkutatzen baziren ere, asko hil egin zituzten. Inaziok gauez janari eske ibiltzen zirela gogoratzen du.

12. Makiak ogi eske

- **Erref:** AKL-001/021
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:19:10. **Bukatu:** 00:20:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945)
- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945) » Alemaniarren alde edo kontra ibiliak

Laburpena:

Behin, artoak zuritzen ari zirela, Makiek atea jo zuten ogi eske. Asko eta asko hil egin zituzten.

13. Inazioaren hautzaroa

- **Erref:** AKL-001/022
- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 00:20:15. **Bukatu:** 00:22:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko tresnak
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Txikia zenean pozik bizi zela gogoratzen du. Lau idi zituzten, goldea egiteko. Goldea burdinezkoa eta zurezkoak zituzten. Idiak hezten zituzten goldea eurek bakarrik pasatzeko.

14. Gariz beteriko Nafarroa

- **Erref:** AKL-001/024
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 00:23:05. **Bukatu:** 00:25:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserría » Baserriko lanak » Garia
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko tresnak

Laburpena:

Garia asko ereiten zela kontatzen digu Inaziok pasarte honetan, tranktorerik gabe, jakina, segaz. Hasieran garia multzokatu, eta ondoren larrainean ibiltzen ziren.

15. 800 kiloko idiak

- **Erref:** AKL-001/028
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:27:21. **Bukatu:** 00:29:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserría » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

Uhalak eta uztarriak izaten zituzten idiek. Lasoa egiteko ere erabiltzen zituzten idiak. Behorak ez zituten lanerako erabiltzen, bakarrik larrainerako, arinago ibiltzeko baitziren.

16. Amarekin egiten zuen ogia

- **Erref:** AKL-001/031
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:32:19. **Bukatu:** 00:33:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Etxean egiten zuten ogia zatikatu eta labean sartzen zuten masa

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-10-17

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com